

BESLUT
2019-05-09 Dnr NV-01525-18

Fastställande av miniminivåer för varg gällande rovdjursförvaltningsområden och län

Beslut

Naturvårdsverket fastställer med stöd av 5 § förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv lo och kungsörn miniminivåer för förekomsten av varg för rovdjursförvaltningsområden och län enligt tabell 1 nedan.

Detta beslut ersätter beslutet om fastställelse av miniminivåer för varg från den 30 oktober 2014 (dnr NV-00552-14) som härmed upphävs.

Beslutet gäller som längst till och med den 9 maj 2024. Nya miniminivåer kan fastställas under perioden.

Tabell 1 Fastställande av miniminivåer för varg för respektive län och förvaltningsområde.

	Fastställda miniminivåer för varg i antal föryngningar:	Antal individer med gällande omräkningsfaktor:
Norra Rovdjursförvaltningsområdet	1	10
Norrbottnen	-	-
Västerbotten	-	-
Jämtland	1	10
Västernorrland	-	-

Mellersta Rovdjursförvaltningsområdet	28,5	285
Dalarna	8	80
Gävleborg	3,5	35
Värmland	7,5	75
Stockholm	1	10
Uppsala	1	10
Örebro	3,5	35
Västmanland	1,5	15
Västra Götaland	2,5	25

Tabell 1 Fastställande av miniminivåer för varg för respektive län och förvaltningsområde.

	Fastställda miniminivåer för varg i antal föryngringar:	Antal individer med gällande omräkningsfaktor:
Södra Rovdjursförvaltningsområdet	0,5	5
Södermanland	0,5	5
Östergötland	-	-
Jönköping	-	-
Kronoberg	-	-
Kalmar	-	-
Gotland	-	-
Blekinge	-	-
Skåne	-	-
Halland	-	-
Summa hela landet	30	300

Bakgrund

Juridiska förutsättningar för fastställande av miniminivåer

Förordning (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn (FOF) innehåller bestämmelser om förvaltningen av de stora rovdjuren. Det framgår av 1 § FOF att förvaltningen syftar till att djur av dessa arter ska finnas i så stort antal att arterna långsiktigt finns kvar i den svenska faunan och att djuren kan sprida sig till sina naturliga utbredningsområden. Detta syfte ska uppnås i en sådan takt som främjar samexistensen mellan människor och dessa arter samtidigt som skador och olägenheter förebyggs och begränsas.

Av 4 § FOF framgår att länsstyrelserna ska lämna förslag på det minsta antal föryngringar per år som förvaltningen ska syfta till att upprätthålla (miniminivå) för förekomsten av björn, varg, järv och lo i länet. Förslaget ska lämnas till samverkansrådet. Samverkansrådet ska lämna förslagen för respektive art till Naturvårdsverket för rovdjursförvaltningsområdet samt för vart och ett av de län som ingår i området.

Berörd viltförvaltningsdelegation ska pröva frågor om godkännande av det förslag till miniminivåer för förekomsten av björn, lo, varg och järv i länet som enligt 4 § första stycket FOF ska lämnas till samverkansrådet enligt 4 § första punkten förordningen (2009:1474) om viltförvaltningsdelegationer.

Efter förslag av samverkansråden ska Naturvårdsverket fastställa miniminivåer för förekomsten av björn, varg, järv och lo i vart och ett av rovdjursförvaltningsområdena och länen enligt 5 § FOF. Naturvårdsverket ska

fastställa miniminivåerna inom ramen för de nationella målen för respektive art och med beaktande av arternas naturliga utbredningsområden.

6 § FOF anger att Naturvårdsverket minst en gång vart femte år ska se över fördelningen av miniminivåerna.

Processen för att fastställa miniminivåer

I april 2018 beslutade Naturvårdsverket om en vägledning om översyn av miniminivåer för björn, varg, järv och lodjur (rapport 6829). Vägledningen förtydligar hur processen kommer att gå till och vilka principer som Naturvårdsverket kommer att tillämpa då Naturvårdsverket slutligen fastställer nya miniminivåer för rovdjur.

Naturvårdsverket begärde formellt den 23 april, i och med vägledningen, att länsstyrelserna skulle komma in med förslag på miniminivåer för varg i län och rovdjursförvaltningsområden senast 17 december 2018 (dnr Nv-01525-18). Naturvårdsverket fastställde den 1 november 2018 en förtydligande av vägledningen gällande fördelning av miniminivåer för varg. Naturvårdsverket ville med denna skrivelse ytterligare förtydliga vägledningen om miniminivåprocessen och såg det som ett led till att underlätta för länsstyrelserna att fördela miniminivåer.

Den 28 november 2018 beslutades att tidsplanen gällande varg skulle komma att ändras till följd av utmaningar i samverkan gällande fördelning av vargföryngringar inom och mellan rovdjursförvaltningsområden. Naturvårdsverket beslutade att samverkansråden skulle lämna in förslag gällande varg på förvaltningsnivå till Naturvårdsverket den 15 januari 2019 istället för 17 december 2018 samt förslag på länsnivå till Naturvårdsverket senast 31 mars 2019.

Samverkansråden i de tre rovdjursförvaltningsområdena har lämnat förslag till miniminivåer, se bilaga 1.

Juridiska förutsättningar för delegering av beslutanderätten för licensjakt

Enligt 24 a § jaktförordningen (1987:905) (JF) får Naturvårdsverket överlämna till länsstyrelserna i ett rovdjursförvaltningsområde att besluta om licensjakt efter björn, varg, järv och lo med stöd av 23 d § JF, under förutsättning att antalet föryngringar för arten i rovdjursförvaltningsområdet överstiger de fastställda miniminivåerna enligt 5 § FOF.

Inventering och omräkningsfaktor

Inventeringen av varg 2017/18 visade på totalt 30,5 fastställda föryngringar i Sverige, dvs de helsvenska och de gränsöverskridande reviren. Familjegrupper och par dokumenterades i Jämtlands, Värmland, Dalarna, Örebro, Gävleborg, Västmanland, Västra Götaland, Stockholm, Uppsala, Södermanland och Östergötlands län. För att beräkna det totala antalet vargar används en

omräkningsfaktor. Denna omräkningsfaktor har bestämts till att en föryngring motsvarade 10 vargar, vilket innebär att den svenska vargstammen uppskattades till 305 individer vid inventeringen 2017/18.

Tidigare beslut

Den 15 april 2019 beslutade Naturvårdsverket efter en vetenskaplig utvärdering av olika omräkningsfaktorer för varg, att gällande omräkningsfaktor på 10 ska fortsätta gälla tillsvidare (NV-07531-18).

Den 29 april 2019 rapporterade Naturvårdsverket nya referensvärden till EU enligt artikel 17 i art- och habitatdirektivet. Det nya referensvärdet för varg rapporterades till 300 individer utifrån bästa tillgängliga vetenskapliga underlag (NV-03088-19).

Skäl

Beslut om miniminivåer ska enligt Naturvårdsverket tillgodose följande principer:

- att säkerställa att de nationella referensvärdena inte understigs
- att bidra till att genomföra regionaliseringen av rovdjursförvaltningen
- att samma utgångspunkter används för fördelning i alla förvaltningsområden samt mellan förvaltningsområden och län

Naturvårdsverket ska enligt 5 § FOF fastställa miniminivåerna

- inom ramen för de **nationella målen** för respektive art och
- med beaktande av arternas **naturliga utbredningsområden**

Naturvårdsverkets bedömning är att de **nationella målen** rörande antal är att arterna ska uppnå och bibehålla en gynnsam bevarandestatus enligt prop. 2012/13:191. De beslutade referensnivåerna beskriver det lägsta antal som motsvarar en gynnsam bevarandestatus. Miniminivåerna sammantaget måste därför motsvara minst de nationella referensnivåerna för arterna och på detta sätt säkerställs att de **nationella målen** inte underskrids.

För att kunna fastställa miniminivåer som inte överstiger den nationella referensnivån och även säkerställer att gynnsam bevarandestatus upprätthålls måste miniminivåerna utgå från var föryngringar faktiskt finns inom ett rovdjursförvaltningsområde, inte förväntade eller en önskad framtida spridning mellan rovdjursförvaltningsområdena. Miniminivåerna kommer att revideras allteftersom spridning sker inom arternas **naturliga utbredningsområde**. För varg kommer särskilda åtgärder för spridning behandlas i den nationella förvaltningsplanen.

Miniminivåer för varg

Naturvårdsverket bedömer att det bäst tillgodoser de politiska målen för rovdjursförvaltningen att besluta om en miniminivå som är så låga som möjligt utan att det riskerar att äventyra att en gynnsam bevarandestatus för varg kan

uppnås och bibehållas. Naturvårdsverket fastställer därför miniminivåer som sammantaget motsvarar det nationella referensvärdet. Detta förutsätter dock att miniminivåerna motsvaras av faktiska föryngringar. Det är också i linje med riksdagens beslut om övergripande och långsiktigt mål om att bland annat varg ska bibehålla en gynnsam bevarandestatus när den för närvarande ligger på gränsen för de beslutade referensvärdena.

Naturvårdsverket har den 4 december 2017 hemställt till regeringen om ändringar av regelverket i syfte att slopa de länsvisa miniminivåerna samt en önskan att fastställa miniminivåer i antal individer istället för i antal föryngringar. Eftersom inga förordningsändringar är genomförda beslutar Naturvårdsverket enligt det regelverk som gäller för närvarande.

Samverkansrådet för norra förvaltningsområdet har sammanlagt föreslagit att miniminivåerna ska sättas till 0 eller streck. Samverkansrådet för södra förvaltningsområdet har sammanlagt föreslagit att miniminivåerna ska sättas till 0,5. Samverkansrådet för mellersta förvaltningsområdet har sammanlagt föreslagit att miniminivåer ska sättas till 28,5.

Samverkansrådets samlade förslag till miniminivåer tillgodoser således inte sammantaget kravet på att gynnsam bevarandestatus på nationell nivå ska säkerställas med avseende på antal individer. Naturvårdsverket bedömer mot denna bakgrund att miniminivån för mellersta och södra förvaltningsområdet kan fastställas i enlighet med förslaget från dess samverkansorgan. Vad gäller norra förvaltningsområdets förslag till miniminivåer finner Naturvårdsverket skäl att justera samverkansrådets förslag från streck till 1 föryngring. Detta för att garantera att det finns föryngringar nationellt som minst motsvarar det nationella referensvärdet för arten. Därmed säkerställs både att miniminivåerna uppfyller kravet om det minsta antal individer som krävs för att bibehålla och upprätthålla gynnsam bevarandestatus i Sverige och att det finns utrymme för förvaltningen. Det syftar till att på sikt kunna skapa förutsättningar för att ytterligare minska vargstammens täthet i vissa län där koncentrationen är som högst.

Det förra beslutet om miniminivåer togs 2014 (NV-00552-14). Då fanns det inte vargföryngringar i varken norra eller södra rovdjursförvaltningsområdet. Det ledde till att miniminivån angavs som streck (-) i de förvaltningsområdena. Denna gång har norra förvaltningsområdet en föryngring och det södra förvaltningsområdet har en halv föryngring. Det har alltså skett en spridning från mellersta förvaltningsområdet till norra och södra.

Förslag till åtgärder som behövs för att successivt kunna minska koncentrationen av varg ytterligare där stammen är som tätast kommer beskrivas i förvaltningsplanen för varg som revideras under 2019 och börjar att gälla under 2020. Åtgärderna kommer dock huvudsakligen att ske på regional beslutandenivå i samband med förvaltningsbeslut och regionala förvaltningsplaner.

Revidering av miniminivåer

Naturvårdsverket ska enligt 6 § FOF minst en gång vart femte år se över fördelningen av de regionala miniminivåerna. Naturvårdsverket beslutar därför att fastställa dessa som längst till och med den 9 maj 2024.

Fastställda miniminivåer gäller som längst i fem år. Om ett samverkansråd finner det lämpligt kan det initiera processen att se över miniminivåerna tidigare. Även Naturvårdsverket kan begära in förslag för att fastställa nya miniminivåer tidigare om det finns skäl. Sådana skäl kan tex vara att fler föryngringar inventerats i Södra rovdjursförvaltningsområdet. När spridning av varg har skett till norra och/eller södra rovdjursförvaltningsområdena kan miniminivåerna för vargstammen i mellersta rovdjursförvaltningsområdet justeras. Minimnivån kan då höjas i de förvaltningsområden där förekomsten ökat och i motsvarande mån sänkas i de förvaltningsområden där det är angeläget att minska koncentrationen av varg. Detta så målsättningarna om ökad spridning samt minskad täthet av varg i Mellersta förvaltningsområdet kan uppnås.

Beslut har fattats av generaldirektören Björn Risinger.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit avdelningschefen Claes Svedlindh, föredragande, biträdande avdelningschefen Gunilla Ewing Skotnicka, enhetschefen Marcus Öhman, vilthandläggarna Lisa Svensson, Mikael Wallén och viltjuristen Nils Henriksson.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Björn Risinger

Claes Svedlindh

Bilaga:

1. Förslag på miniminivåer från samverkansråden

Sändlista per e-post

Samtliga länsstyrelser

Kopia per e-post:

Sametinget

Viltskadecenter

Skandulv

Björnprojektet

Miljödepartementet

Landsbygdsdepartementet

Jordbruksverket

Rådet för rovdjursfrågor

Rikspolisstyrelsen

Statens Veterinärmedicinska Anstalt

Naturhistoriska riksmuseet

Miljödirektoratet, Norge

Jord- och Skogsbruksministeriet, Finland

Bilaga 1

Förslag på miniminivåer från samverkansråden

Norra rovdjursförvaltningsområdet

	Varg
Norrbottn	-
Västerbottn	-
Jämtland	-
Västernorrland	-
Total	0

Mellersta rovdjursförvaltningsområdet

	Varg (föryngringar)	Varg (individer)
Dalarna	8	80
Gävleborg	3,5	35
Stockholm	1	10
Uppsala	1	10
Värmland	7,5	75
Västmanland	1,5	15
Västra Götaland	2,5	25
Örebro	3,5	35
Total	28,5	285

Södra rovdjursförvaltningsområdet

	Varg
Östergötland	-
Södermanland	0,5
Jönköping	-
Kronoberg	-
Halland	-
Kalmar	-
Blekinge	-
Skåne	-
Total	0,5